

סילבוס

סוגיות בלימודי מגדר: בין טקסט, זהות ותרבות - 54227

תאריך עדכון אחרון 20-08-2015

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: התמחות בלימודי מגדר

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: שני

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר דורית אשור

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: Ashur.Dorit@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רcz הקורס: בთיאום מראש, יומם רביעי 12:15-13:15

מורים הקורס:
ד"ר דורית אשור

תאור כללי של הקורס:
הקורס יבחן סוגיות מרכזיות בלימודי מגדר בהן: מגדר זהות; מגדר ומיניות; התפתחות זהות

הפסיכוסקסואלית והמגדרית; מגדר, קריאה וכתיבת; אסתטיקה ופסיכולוגיה "נשית"; אימהות, אבהות וחילוקת העבודה במשפחה; מגדר, לאומיות ואתניות; פוליטיקה של זהויות; גבריות ישראליות. נעמוד על מושגי מפתח ומחלקות מרכזיות ביחס לסוגיות אלה. הדיון ישלב קריאה בטקסטים פמיניסטיים מוכנים במדעי הרוח והחברה וטקסטים עכשוויים, תוך דגש על הזיקות ועל ההבדלים ביניהם. נבחן את מקורות הכוח והחולשות בעמדות המוצעות בטקסטים אלה, הן בהקשר ההיסטורי והרעיון שבו הם נכתבו, והן בהקשרים עכשיים. כמו כן, נבחן את תרומתם ודרכי ישוםם בהקשר הישראלי.

הדיון יעמוד על גורמים שונים שהשפעו על השונות והשתכללות הדיון בסוגיות השונות, כגון: מחלקות פסיקואנליזה, דקונסטרוקציה, פוסטקולוניאлизם, תיאוריה קווארית ועוד).

הקורס יציג את הזיקות שבין האיש, התיאורטי והפוליטי בסוגיות הנדנות, ואת האופנים שבן מתגלמות זיקות אלה בהתחשויות הקיומיות של הסטודנטיות/ם בקורס.

מטרות הקורס:

חקירה וניתוח סוגיות מרכזיות לימודי מגדר (בhn: מגדר זהות; מגדר ומיניות; התפתחות הזהות הפסיכוסקסואלית והמגדרית; מגדר, קריאה וכתיבת; אסתטיקה ופסיכולוגיה "נשית"; אימהות, אבהות וחילוקת העבודה במשפחה; מגדר, לאומיות ואתניות; פוליטיקה של זהות; גבריות).

סקירה ולימוד הוגם, מושגי מפתח, נקודות מחלוקת ועמדות מרכזיות ביחס לסוגיות אלה.

בחינה חדש של טקסטים פמיניסטיים שכוננו את השיח הביקורת אודות סוגיות אלה במדעי הרוח והחברה, והערכת תרומתם והרלוונטיות שלהם לדין העכשווי בסוגיות אלה.

- ניתוח גורמים שהשפעו על השונות והשתכללות הדיון בסוגיות השונות, כגון: מחלקות פנים פמיניסטיות והtapחות הפמיניזם הפוסט-מודרני בתחום ידע שונים (ספרות ופרשנות, פסיקואנליזה, דקונסטרוקציה, פוסטקולוניאлизם, תיאוריה קווארית ועוד).

בחינת והערכת מקורות הכוח והחולשות בעמדות המוצעות בטקסטים אלה, הן בהקשר ההיסטורי והרעיון שבו הם נכתבו, והן בהקשר הישראלי.

ניתוח תרומתם ודרכי ישוםם של הטקסטים והמושגים השונים בהקשר הישראלי.
הבנת הזיקות שבין האיש, התיאורטי והפוליטי בסוגיות הנדנות, ואת האופנים שבן מתגלמות זיקות אלה בהתחשויות הקיומיות של הסטודנטיות/ם בקורס.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

لتאר ולנסח מושגי מפתח, נקודות מחלוקת ועמדות ביחס לסוגיות מרכזיות לימודי מגדר.

לנתח ולהשוו באופן ביקורתית עמדות ומחלקות בסוגיות מגדר, בשדות שיח וביצוגים תרבותיים שונים.

להבחן בזיקות ההtapחות והדיאלקטיות בין הוגם, פרקטיקות ומושגים פמיניסטיים חלוציים ללימוד מגדר בני זמננו.

לבחון ולהעריך היבטים דכאניים והיבטים חתרניים בדיונים בסוגיות מגדר וביצוגם בתחום תרבות וshedot shich shonim.

לנקוט עמדה ביקורתית ומנומתקת בסוגיות מגדר תוך שימוש במושגים מדות שיח שונים.

ליישם מתודות ומושגים שנלמדו בקורס בניתוח סוגיות אחרות לימודי מגדר.

ליישם מתודות ומושגים שנלמדו בקורס בניתוח תוצרי תרבות שונים שנוטלים חלק סמי או גלי בכניםן עמדות מגדריות.

לנסח (ואולי ליצור) עמדות ופרויקטים חדשים המערערות על עמדות דכאניות בסוגיות מגדר.

דרישות נוכחות (%):
80%

שיטת ההוראה בקורס: הוראה פרונטלית, מולטימדיה (דוגמאות ספרותיות, קולנועיות, מוסיקליות וכו'), דיון פתוח, קריאה שוטפת במאמרים ודיון בהם בכיתה, דוחות קריאה ביקורתים וישומיים, עבודה אמצע שנה, עבודה מסכמת.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

מבוא ומושגי יסוד בחשיבה פמיניסטית ובלימוד מגדר ; האישי הוא פוליטי; מגדר זהות; מגדר ומיניות; מגדר כקטגוריה היסטורית; התפתחות הזיהות הפיסיוכסואלית והמגדרית; מגדר, קריאה וכתיבה; אסתטיקה ופסיכולוגיה "נשית"; אימהות, אבהות והורות; מגדר, לאומיות ואתניות; פוליטיקה של זהויות; גבריות.

חומר חובה לקריאה:

- 1) אבו-רביעה-קווידר ס', וינר-לווי, נ' (2010) מבוא ן נשים פלסטיניות בישראל. בתוך אבו-רביעה קווידר ס', וינר-לווי, נ' (עורכות) זהות, יחס כוח והتمודדות ן עורךות נשים פלסטיניות בישראל. מכון ן ליר והקבוץ המאוחד.
- 2) אופנה"מר, יוחאי (2010) "על התהווות הגוף המזרחי", תיאוריה וביקורת 36, 36, 184-161.
- 3) אלמגור, גילה (1985) הקץ של אביה. ת"א: עם עובד.
- 4) אנדזואה גלוריה [1987] 2005. "אחור הגבול / Frontera La ן המסתישה החדשה", בתוך: דלית באום ואחרות (עורכות) ללימוד פמיניזם ן מקראה: מאמרם ומסמכיהם יסוד במחשבת פמיניסטית (סדרת מגדרים, הקיבוץ המאוחד).
- 5) בויארין, דניאל (1995 [2003]) "פרויד ופליס: הומופוביה, אנטישמיות והמצאת אדיפוס". מעבר למיניות ן מבחר מאמרים לימודיים הומו-לסביים ותיאוריה קוירית. הקבוץ המאוחד: ת"א, עמ' 272-302.
- 6) בנג'מין, ג'סיקה (2005) "החידה האדיילית" כבלי האהבה: פסיכאנליזה, פמיניזם בעית השליטה. אור יהודה: דבר, עמ' 199-149.
- 7) גאנם, הונידה (2008) "מהו צבעו של הערבי? מבט ביקורת על משחקי צבע", בתוך: י' שנהב ו' יונה (עורכים) מגענות בישראל, מכון ן ליר והקבוץ המאוחד: 76-92.
- 8) גלמן, פרקינס, שרלוט (1993) "הטפט הצהוב", ורד לאAMILI-MASTERIN ואהבה. עקד, גוונים: ת"א.
- 9) גלוזמן, מיכאל (2007) "ילסבול יותר, להיות קרבן": על האסתטיקה של הגוף המרוטש בהוא הLN בשנות משה שמר", הגוף הציוני ן לאומיות מגדר ומיניות בספרות העברית החדשה. מגדרים: ת"א, 182-298.
- 10) דהאן-כלב, הנרייט (2002) "כמה שעת יפה, לא רואים שאט מרוקאית", בתוך: צלראמair ופרי (עורכים) קובץ למורה, הוצאת הקבוץ המאוחד, קו אדום: ת"א, 186-174.
- 11) دونת, אורנה (2010) "פרו-נטליזם סדוק: נרטיבים של הולדת והולדת בישראל", סוציולוגיה ישראלית, י"א, 2, 439-417.
- 12) הייש, דפנה (2011). "למאותו הנפשיים אין לה הבנה": חינוך אמהות מזרחיות לטיפול הণיני'

- בהתנוך בתקופת המנדט", מגדר בישראל: מחקרים חדשים על מגדר ביישוב ובמדינה, הוצאה מכון בגין, 139-106.
- (13) הלפרן, רומי (2005) "ילחטב את הסערות": מורשת האם המשוגעת", טקסט, סקס, סקס: שיחו האלטרנטיבי של הגוף: סיפורת הנשים הישראלית 1985: 2005. דיסרטציה. אונ' ת"א, תשס"ה
- (14) הקר, דפנה (2008) "아버지ות: בין תפקיד התנדבותי לתפקיד מובנה", הורות במשפט. הקבוץ המאוחד: ת"א, 147-150, 77-89.
- (15) יונאי, יובל (2001) "מבט קווירי על הסקסון הערבי-יהודי", תיאוריה ו ביקורת 19.
- (16) יוסף, רז (2010) "לבים חדש את האובדן: מלנכוליה, פנטזיה וגבריות בקהלנווע המזרחי החדש". לדעת גבר [] מיניות, גבריות ואתניות בקהלנווע היישראלי. הקבוץ המאוחד, סדרת מדרים, בשיתוף המכלה האקדמית ספר: ת"א, 144-163.
- (17) להד, כ' ושותנה, א' (2010) "רווקות בטיפול: נראות, רפלקסיות ומבט הצופה", סוציאולוגיה ישראלי, כתב עת לחקר החברה בישראל, גלילון יד מס' 1, 111-134.
- (18) מוסה, ג'רג' ל. (2008) 1985 (1985) "גבריות והומוסקסואליות", לאומיות ומיניות באירופה המודרנית. מרכז זלמן שזר.
- (19) נעמן, יונית (2006) "ידעו שהתימיניות חמות במטה': על הקשר בין צפיפות הפיגמנט לשם התואר פרחה", תיאוריה ו ביקורת 28, עמ' 185-192.
- (20) סיקסו, הלן (1975 [2006]) יציאות, מוצאים, מתקפות", זה עתה נולדה. תרגום הילה קרנס, רסלינג: ת"א, 105-155.
- (21) פרויד, ציגמונד (2002 [1925]). "כמה השלכות נפשיות של ההבדל המיני האנטומי", מיניות ואהבה. מגרמנית דוד זינגר, עם עוזב: ת"א עמ' 187-194.
- (22) פרל, ג. ופלד, ע. (2005 א'). חיויות אבותיהם של גברים אלימים כלפי בת זוגם. חברה ורוחה, 25, 307-340.
- (23) קרון, נ' (2010). כריעה ביד הרוקמת המעטרת את רקי' העולם [] עדמת שיח פואטית נשית טרומ-מודרניסטית, פוסט-מודרנית. בתוך: כריעה ביד הרוקמת [] נשים ותבאות והטקסת hegemoni. רמת גן: אוניברסיטת בר אילן, 17-46.
- (24) רץ', אדריאן (1989 [1972]) "עם ועדנה", "בנות ואי מהות", בתוך: ילוד אישת. מאנגלית כרמית גיא. עם עוזב: ת"א, 254-292.
- (25) שדמי, אראליה (2001) "הכמיהה למלאות ההוויה, הכמה אל הכוח: הערות הראשונות על הווייתן של נשים אשכנזיות בישראל", בתוך: על עצמוני (עורכת) התשמע קולי? "צוגים של נשים בתרבויות הישראלית. הקבוץ המאוחד: מכון ע"ל ליר בירושלים, עמ' 408-426.
- (26) שרבר, ד' (2011). הבזות: נידה, טומאה וטוהרה באמנות יהודית-פמיניסטית. תיאוריה ו ביקורת [] הפרוטוקולים, היחידה להיסטוריה ותיאוריה, בצלאל, גלילון 22 - על החושני באמנות.
- 27) Barone-Chapman, Maryann (2014) "Gender Legacies of Jung and Freud as Epistemology in Emergent Feminist Research on Late Motherhood." Behav. Sci. 4, no. 1: 14-30.
- 28) Laqueur, Tom (1986) "Orgasm, Generation, and the Politics of Reproductive Biology", Representations: The Making of the Modern Body: Sexuality and Society in the Nineteenth Century, 14, pp. 1-41
- 29) Rich, Adrienne (1979 [1971]) []When We Dead Awaken: Writing as Re-Vision[], On Lies, Secrets, and Silence- Selected Prose. W.W.Norton & Company: NY & London
- 30) Shapiro, Judith (1991) "Transsexualism: Reflections on the Persistence of Gender and the Mutability of Sex" In: Epstein, J. and K. Straub (eds.). Body Guards: The Cultural Politics of Gender Ambiguity. London: Routledge, pp. 248-278
- 31) Showalter, E. (1985) "The Rise of the Victorian Madwoman", "Managing Woman's Mind", The Female Malady [] Women, Madness, and English Culture,

1830-1980. Penguin Books.

- 32) Silverstein, L. B., & Auerbach, C. F.(1999) "Deconstructing the Essential Father", *American Psychologist*, Volume 54: 6.

חומר לקריאה נוספת:

רשות (ומאמרים לעבודות הקורס):

אופנהיMER, יוחאי (2011) "בשם האב: אדיפליות בסיפורת המזרחת של הדור השני". תיאוריה ו ביקורת, 38-39, 161-182.

אופנהיMER, יוחאי (2011) "עוד חזר הניגן בעורקיכם" - מוזיקה זהות יהודית-ערבית", פעים, 127-125, עמ' 408-377.

אריגאר", לום (1996 [1977]) "מן זה שאינו אחד", רסלינג, 6. ב- צבי מورد, יעל (2011) "תסביך אדיפוס לאומי". בתוך: רצח אב - מגדר ולאומיות בקולנוע הפלשטייני. רסלינג: ת"א, 81-109.

בת שבע מרגלית שטרן (2011) "בין 'חוק הטבע' לדין התנווה': אימהות ואל-אימהות בחברה הציונית בארץ-ישראל (1920-1945)", מגדר בישראל: מחקרים חדשים על מגדר ביישוב ובמדינה, הוצאת מכון בן-גוריון, 170-197.

גלאספל, ס' (2012 [1916]) "חבר-מושבות כמותה", תרגום: י' שלח, בתוך: מגדר, כתוב עת למגדר ומיניזם, גלילון 1, 149-163.

דקל, ד' (2011). פמיניזם ואמנות נשים בישראל בפתח המאה ה-21 ┌ יצוג ופוליטיקה של זהויות. בתוך (מ)מודדות ┌ אמנות והגות פמיניסטית. ת"א: קן אדום אמנות, הקבוץ המאוחד, 181-188, 200-207.

לומסקו-פדר, עדנה ורפפורט, תמר (2000) "משחקים במודלים של גבריות ┌ מהגרים יהודים רוסיים בצבא הישראלי", סוציולוגיה הישראלית, גט, 1-48.

נעמן, יונית (2006) "ידעו שהתימניות חמota במלחמה": על הקשר בין צפיות הפיגמנט לשם התואר פרחה", תיאוריה וביקורת, 28, עמ' 185-192.

פריד, זיגמודן (2008 [1922]) "ראשה של מדוזה", בתוך: תרבויות, דת ויהדות, כתבים נבחרים, ה. תרגום מגרמנית רחל בר-חיים, רסלינג: ת"א, 129-132.

קהרטר, אנגליה (1997) "חדר הדמים", בתוך: חדר הדמים, תרגום טל ניצן-קרן. הקבוץ המאוחד: ת"א.

שלח, י' (2012) . "קשרו קשר - על הספר "חבר-מושבות כמותה" של סוזן גלאספל", בתוך: מגדר, כתוב עת למגדר ומיניזם, גלילון 1, 165-171.

שפראבר, ש' ומחומן צ' (2009) "יצאים מארון הקודש - על התערוכה "יצאים מארון הקודש: על יופי, אמונה זהות", קולך ┌ פורום נשים דתיות. (על זהות מיניות ומגדריות בשיח ובאמנות האורתודוקסיה המודרנית בישראל), id32171?asp.show/com.kolech.www//:http (La Anzaldua, Gloria (1999 [1987]) "How to Tame a Wild tongue", *Borderlands / La Frontera. Aunt lute books: San Francisco 2nd. Ed*, pp. 75-86

B½skens, Petra (2001) "The Impossibility of "Natural Parenting" for Modern Mothers: On Social Structure and the Formation of Habit", *Journal of the Association for Research on Mothering*,

Davis, A. Y. (1999) *Mama's got the blues*. In: *Blues Legacies and Black Feminism: Gertrude "Ma" Rainey, Bessie Smith, and Billie Holiday*, Vintage Books, USA, 42-64.

De Marneffe, Daphne (1991) "Looking and Listening: The Construction of Clinical

-
- Knowledge in Charcot and Freud", Signs, Vol. 17, No. 1 , pp. 71-111*
Liebman, S.J. & Abell, S.C. (2000) "The Forgotten Parent No More". *Psychoanal. Psychol.*, 17:88-105
- Lorrain, R. C. (2000) "Recovering Jouissance: Feminist Aesthetics and Music. In: Karin Anna Pendle (Ed.) *Women and Music: A History* (pp.3-20). Indiana University Press
- Trowel, J. (2002). "Setting the scene". In J. Trowell & A. Etchegoyen (Eds.), *The -importance of fathers: A Psychoanalytic re-evaluation*. East Sussex: Brunner Routledge. (pp. 3-19).

הערכת הקורס - הרכיב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתוב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
 השתתפות 0 %
הגשת עבודה 60 %
הגשת תרגילים 40 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נספף / הערות: